

Жадынама

Құқықты, әркім білуі керек

Право, должен знать каждый

Памятка

**Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексі 2014
жылғы 5 шілдедегі № 235-V ҚРЗ**

28-бап. Әкімшілік жауаптылыққа жататын тұлғалар

Әкімшілік жауаптылыққа:

- 1) әкімшілік құқық бұзушылық аяқталған немесе оның жолын кескен кезде он алты жасқа толған, ақыл-есі дұрыс жеке тұлға;
- 2) заңды тұлға жатады.

434-бап. Ұсақ бұзақылық

1. Ұсақ бұзақылық, яғни қоғамдық орындарда былапыт сөйлеу, жеке тұлғаларға зәбірлеп тиісу, ғимараттарды, өзге де құрылысжайларды, тұрғын үй-жайларды, көліктегі және өзге де қоғамдық орындардағы ортақ пайдаланылатын орындарды, мүлікті қорлау және айналасындағыларға сыйламаушылықты білдіретін, қоғамдық тәртіпті және жеке тұлғалардың тыныштығын бұзатын басқа да осындай әрекеттер –

жиырма айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға не бестен он бес тәулікке дейінгі мерзімге әкімшілік қамаққа алуға алып келеді.

2. Осы баптың бірінші бөлігінде көзделген, әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде қайталап жасалған әрекеттер –

он бестен отыз тәулікке дейінгі мерзімге әкімшілік қамаққа алуға алып келеді.

3. Осы баптың екінші бөлігінде көзделген, осы Кодекстің 50-бабының екінші бөлігіне сәйкес әкімшілік қамаққа алу қолданылмайтын адамдар жасаған әрекеттер –

жиырма айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Ескерту. 434-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 28.12.2017 № 127-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 30.12.2019 № 300-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 03.01.2023 № 187-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

435-бап. Кәмелетке толмаған адам жасаған бұзақылық

Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 293-бабының бірінші бөлігінде көзделген, он төрттен он алты жасқа дейінгі кәмелетке толмаған адам жасаған ұсақ бұзақылық немесе бұзақылық –

ата-анасына немесе оларды алмастыратын адамдарға жеті айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

441-бап. Қазақстан Республикасының заңнамасымен тыйым салу белгіленген орындарда темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекіні, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды тұтынуға тыйым салуды бұзу

Ескерту. 441-баптың тақырыбы жаңа редакцияда - ҚР 07.07.2020 № 361-VI Заңымен (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі).

1. Осы баптың 1-2-бөлігінде көзделген жағдайды қоспағанда, Қазақстан Республикасының заңнамасымен тыйым салу белгіленген орындарда темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекіні, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды тұтыну -

жеке тұлғаларға он бес айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

1-2. Әуе кемесінің бортында темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекіні, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды тұтыну

жеке тұлғаларға елу айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

2. Осы баптың бірінші бөлігінде көзделген, әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде қайталап жасалған әрекет –

жеке тұлғаларға жиырма айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

3. Жұмыс берушінің темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекіні, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды бұл үшін арнайы айқындалмаған орындарда тұтынатын адамдарға шаралар қолданбауы -

лауазымды адамдарға, шағын кәсіпкерлік субъектілеріне немесе коммерциялық емес ұйымдарға - жиырма бес, орта кәсіпкерлік субъектілеріне - қырық, ірі кәсіпкерлік субъектілеріне алтыс айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға алып келеді.

Ескерту. 441-бапқа өзгерістер енгізілді - ҚР 06.04.2015 [№ 299-V](#) (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 10.05.2017 [№ 64-VI](#) (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 28.12.2017 [№ 127-VI](#) (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 19.04.2019 [№ 249-VI](#) (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 07.07.2020 [№ 361-VI](#) (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

442-бап. Кәмелетке толмағандардың заңды өкілдерінің еріп жүруінсіз түнгі уақытта ойын-сауық мекемелерінде немесе тұрғынжайдан тыс жерде болуы

Ескерту. Тақырып жаңа редакцияда - ҚР 29.12.2014 [№ 272-V](#) Заңымен (01.01.2015 бастап қолданысқа енгізіледі).

1. Кәмелетке толмағандардың түнгі уақытта заңды өкілдерінің еріп жүруінсіз сағат 22-ден таңғы 6-ға дейін ойын-сауық мекемелерінде

болуы –

заңды өкілдеріне үш айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

2. Кәмелетке толмағандардың заңды өкілдерінің еріп жүруінсіз тұрғынжайдан тыс жерде сағат 23-тен таңғы 6-ға дейін болуы –

заңды өкілдеріне ескерту жасауға әкеп соғады.

3. Осы баптың бірінші және екінші бөліктерінде көзделген, әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде қайталап жасалған әрекеттер –

заңды өкілдеріне жеті айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Ескерту. 442-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 29.12.2014 [№ 272-V](#) (01.01.2015 бастап қолданысқа енгізіледі); 28.12.2017 [№ 127-VI](#) (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

443-бап. Қоғамдық тәртіпті қамтамасыз етуге қатысатын адамның заңды талабына бағынбау

1. Қоғамдық тәртіпті қамтамасыз етуге қатысатын адамның заңды талабына бағынбау – бес айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

2. Осы баптың бірінші бөлігінде көзделген, әкімшілік жаза қолданылғаннан кейін бір жыл ішінде қайталап жасалған әрекет (әрекетсіздік) –

он айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға не бес тәулікке дейін әкімшілік қамаққа алуға әкеп соғады.

Ескерту. 443-бап жаңа редакцияда - ҚР 29.12.2014 № 272-V Заңымен (01.01.2015 бастап қолданысқа енгізіледі).

444-бап. Құмар ойындарға қатысу, тарту немесе рұқсат беру

1. Құмар ойындарға (ақшаға, затқа және өзге де құндылықтарға) бұл үшін бөлінбеген орындарда қатысу, сол сияқты бұған арнайы рұқсаты жоқ адамдардың спорттық және өзге де жарыстарға ставка қабылдауы –

ойын құралдары, ақша, заттар және өзге де құндылықтар тәркілене отырып, жеке тұлғаларға екі жүз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

2. Қазақстан Республикасының жиырма бір жасқа дейінгі азаматтарын құмар ойындармен және (немесе) ақшаға, заттарға және өзге де құндылықтарға бәс тігумен айналысуға тарту және (немесе) рұқсат ету –

жеке тұлғаларға екі жүз айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде айыппұл салуға әкеп соғады.

Ескерту. 444-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 28.12.2017 № 127-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 30.12.2019 № 300-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

Жасы, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ КОДЕКСІ ХАЛЫҚ ДЕНСАУЛЫҒЫ ЖӘНЕ ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ ЖҮЙЕСІ ТУРАЛЫ

110-бап. Темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекіні, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды және алкогольді тұтыну профилактикасы және оны шектеу

1. Темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекіні, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды, сондай-ақ алкогольді тұтыну профилактикасы және оны шектеу халық денсаулығын оларды тұтыну салдарынан қорғауға және тәуелділіктің, оның ішінде никотинді жеткізу және темекіні, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін, қорқорды тұтыну құралдарының жаңа түрлерінен пайда болатын тәуелділіктің туындауын алдын алуға, темекі бұйымдарын сатып алу құқығы бар адамдар үшін жас шегін енгізуге, халықтың темекі бұйымдары мен алкогольді тұтынуға көзқарасын өмірі мен денсаулығы үшін жоғары тәуекел факторы ретінде қалыптастыруға, халықаралық міндеттемелерге сәйкес алкоголь мен темекі бұйымдарын тұтынудың таралу профилактикасы жөніндегі келісілген іс-қимылдар жүргізуге бағытталған.

2. Темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекіні, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды:

- 1) жиырма бір жасқа дейінгі адамдарға сатуға;
- 2) он сегіз жасқа дейінгі адамдардың сатуына;

- 3) темекі бұйымының ашық қораптарынан немесе темекі бұйымдарын даналап сатуға;
- 4) сатушының тікелей қатысуынсыз, сауда автоматтары, өзге де электрондық немесе механикалық құрылғылар арқылы;
- 5) денсаулық сақтау, білім беру ұйымдарының, дене шынықтыру-сауықтыру, спорттық және спорттық-техникалық құрылысжайлардың, стадиондардың ғимараттары мен аумақтарында;
- 6) өнім сапасын растайтын тиісті құжаттарсыз;
- 7) темекі бұйымының қорабына сәйкестендіру құралдары жапсырылмаса;
- 8) егер темекі бұйымының қорабында жиырма сигареттен кем болса;
- 9) темекі бұйымының қорабына, темекі бұйымының қаптамасына орналастырылатын кемінде үш зиянды қосынды -жүйелік улар, канцерогендік және мутагендік заттар туралы мәліметтер темекі бұйымының қорабына, темекі бұйымының қаптамасына жазылмаса;
- 10) темекі бұйымының, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдардың, қорқорға арналған темекінің, қорқор қоспасының, темекі қыздыруға арналған жүйелердің қорабына темекі бұйымдарын тұтынудың және никотиннің зияны туралы ескерту жазылмаса;
- 11) темекі бұйымының қорабына, тұтыну қаптамасына, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдардың, қорқорға арналған темекінің, қорқор қоспасының, темекі қыздыруға арналған жүйелердің, тұтынудың электрондық жүйелерінің және оларға арналған сұйықтықтардың тұтыну қаптамасына жиырма бір жасқа дейінгі адамдарға сатуға және он сегіз жасқа дейінгі адамдардың сатуына тыйым салынғаны туралы жазба жазылмаса;
- 12) тұтынушыны тікелей немесе жанама түрде жаңылыстыруға алып келетін ақпарат, оның ішінде "құрамында шайыр аз", "жеңіл", "өте жеңіл", "жұмсақ", "экстра", "ультра" деген сөздер не басқа бұйымдармен және (немесе) тұтыну тәсілдерімен салыстырғанда белгілі бір бұйымдар және (немесе) тұтыну тәсілдері зиянының аз екені туралы жалған әсер қалдыратын, сондай-ақ тағамдық өнімдердің (тағамдық қоспалардың), оның ішінде жемістердің, жидектердің, кондитерлік бұйымдардың дәмі бар дегенді білдіретін өзге де сөз тіркестері, оның ішінде шет тілдердегі сөз тіркестері, кез келген терминдер, сипаттамалар, белгілер, символдар немесе өзге де белгіленімдер болса;
- 13) басқа да тауарлармен жиынтық құрамда болса;
- 14) өзіне-өзі қызмет көрсету сөрелерінен;
- 15) балалар ассортименті тауарларымен сауда жүзеге асырылатын сауда ұйымдарының үй-жайларында;
- 16) темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекінің, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтарды шығарып және ашық көрсете отырып, сатуға тыйым салынады. Бөлшек сауданың жүзеге асырылуы кезінде темекі өнімі, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдар, қорқорға арналған темекі, қорқор қоспасы, темекі қыздыруға арналған жүйелер, тұтынудың электрондық жүйелері және оларға арналған сұйықтықтар туралы ақпарат сатылатын өнімнің тізбесін орналастыру арқылы сатып алушылардың назарына жеткізіледі, оның мәтіні қандай да бір графикалық бейнелер мен суреттер пайдаланылмай, сатылатын темекі өнімінің бағасы көрсетіле отырып, бір сауда орнына 40x30 сантиметрден аспайтын көлемде ақ фонда қара түсті бірдей өлшемдегі әріптермен орындалады және әліпбилік ретпен жасалады. Сауда объектісінде сатып алушыға темекі өнімін, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекінің, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды көрсету сатылатын темекі өнімінің, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтардың тізбесімен танысқаннан кейін оның талап етуі бойынша жүзеге асырылуы мүмкін;

17) теміржол вокзалдарының, автовокзалдардың, әуежайлардың, теңіз порттарының, өзен порттарының аумақтары мен үй-жайларында (бажсыз сауданы қоспағанда), жолаушылар тасымалдау бойынша қызметтер көрсетуге арналған метрополитен станцияларында, тұрғын үй және қонақүй қызметтерін, уақытша орналастыру және (немесе) уақытша тұруды қамтамасыз ету бойынша көрсетілетін қызметтерді, тұрмыстық көрсетілетін қызметтерді ұсынуға арналған үй-жайларда сатуға тыйым салынады.

3. Темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекіні, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды сату жүзеге асырылатын орындарда көрінетін жерде мынадай мазмұндағы: "Темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекіні, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды жиырма бір жасқа дейінгі адамдарға сатуға тыйым салынады" деген жазба, сондай-ақ темекі шегудің зияны туралы уәкілетті орган бекіткен ескерту орналастырылуға тиіс.

4. Темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекіні, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды сатуды жүзеге асыратын адамдар сатып алушының жиырма бір жасқа толғанына күмән туындаған жағдайда:

1) жеке басты куәландыратын құжатты көрсетуді талап етуге;

2) егер жеке басты куәландыратын құжат көрсетілмесе, темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекіні, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды сатудан бас тартуға міндетті.

5. Темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекіні, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды тұтынуға:

1) **білім беру ұйымдарының үй-жайлары мен аумағында**, сондай-ақ кәмелетке толмағандардың демалуына арналған ұйымдарда;

2) денсаулық сақтау ұйымдарының үй-жайларында;

3) қоғамдық тамақтану пункттерінде;

4) мәдениет объектілерінде, музейлерде, кітапханаларда және лекторийлерде, кинотеатрларда, театрларда, цирктерде, концерт, көру және көрме залдарында, спорт ұйымдары мен дене шынықтыру-сауықтыру ұйымдарында, спорт ареналарында және көпшіліктің демалуына арналған басқа да құрылысжайларда;

5) түнгі клубтарда, дискотекаларда;

6) жергілікті және алыс қатынастағы пойыздарда, әуе, теңіз және өзен көлігі кемелерінде, сондай-ақ қалалық, қала маңындағы және қалааралық автомобиль қоғамдық көлігі салондарында, метрода, жолаушылар мен багажды автомобильмен тұрақты және тұрақты емес тасымалдауды жүзеге асыратын жалпыға ортақ пайдаланылатын көлікте, таксиде;

7) әуежайлардың, теміржол, автомобиль және су вокзалдарының ғимараттарында, қоғамдық көліктің жабық аялдамаларында;

8) мемлекеттік органдар мен ұйымдарда;

9) жұмыс орындары және жұмыс аймақтары болып табылатын үй-жайларда;

10) үйлердің кіреберістерінде;

11) автожанармай құю станцияларының үй-жайлары мен аумағында;

12) балалар алаңдарында;

13) жерасты өткелдерде;

14) автомобиль көлік құралында кәмелетке толмаған адамдар болған кезде тыйым салынады.

6. Осы баптың 5-тармағының 3) және 7) тармақшаларында көзделген нормалар, егер темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды тұтыну үшін арнайы жабдықталған орындар бөлінсе, қолданылмайды.

7. Темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды тұтыну үшін арнайы бөлінген орындар халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган белгілеген талаптарға сәйкес жабдыкталуға тиіс.

8. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік орган айқындайтын, құрамындағы никотин мен шайырлы заттардың шекті жол берілетін деңгейінен асып түсетін шегілетін темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекіні, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды, сондай-ақ санитариялық-эпидемиологиялық талаптар белгіленбеген темекі бұйымдарын әкелуге, өндіруге, сатуға және таратуға тыйым салынады.

9. Шегілмейтін темекі бұйымдарын әкелуге, өндіруге, сатуға және таратуға тыйым салынады.

10. Темекі бұйымдарын имитациялайтын тауарларды өндіруге, сатуға және таратуға тыйым салынады.

11. Темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды тұтынуға тыйым салынған орындарда, оның ішінде кіретін жерде айыппұл мөлшері көрсетіле отырып, оларды тұтынуға тыйым салу туралы белгілер орналастырылуға тиіс.

12. Шегілетін темекі бұйымының қорабында, шегілетін темекі бұйымының қаптамасында Еуразиялық экономикалық одақтың Темекі өніміне арналған техникалық регламентінде бекітілген талаптарға сәйкес темекі бұйымдарын тұтынудың зияны туралы ескерту болуға тиіс.

Темекі бұйымдарының, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдардың, қорқорға арналған темекінің, қорқор қоспасының тұтыну қаптамасында темекі бұйымдарын тұтынудың және никотиннің зияны туралы ескерту болуға тиіс, ол мынадай талаптарға сәйкес келуге:

1) темекі бұйымы қорабының, темекі бұйымы, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдардың, қорқорға арналған темекінің, қорқор қоспасы қаптамасының ауданы бойынша әрбір үлкен жағының кемінде алпыс бес пайызын алып тұруға;

2) мөлдір орауыш пленкаға немесе қандай да бір басқа сыртқы орауыш материалға басылмауға;

3) мәтінді қамтитын түрлі-түсті суреттер (пиктограммалар, графикалар) немесе фотобейнелер түрінде орындалуға тиіс.

Темекі бұйымдарын тұтынудың зияны туралы ескертудің мәтіні "Қазақстан Республикасындағы тіл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының талаптарына сәйкес келуге тиіс.

Темекі бұйымдарын тұтынудың және никотиннің зияны туралы ескертулердің эскиздерін уәкілетті орган бекітеді.

Өндіруші, импорттаушы темекі өнімінің тұтыну қаптамасына ескертулердің эскиздерін олар бекітілген күннен бастап он екі айдан аспайтын мерзімде эскиздерге сәйкес салуды қамтамасыз етуге тиіс.

Ескертулердің эскиздері темекі өнімінің, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдардың, қорқорға арналған темекінің, қорқор қоспасының тұтыну қаптамаларының тең санына салынады.

13. Темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, тұтынудың электрондық жүйелерін және сұйықтықтарды өндіруші, импорттаушы темекінің және темекі бұйымдарының, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдардың, тұтынудың электрондық жүйелерінің және оларға арналған сұйықтықтардың барлық маркаларында никотиннің шекті жол берілетін құрамы бойынша зертханалық зерттеулердің нәтижелері туралы есептерді жыл сайын, есепті кезеңнен кейінгі жылдың 1 ақпанына дейін уәкілетті орган бекіткен тәртіппен ұсынуға міндетті.

14. Темекі бұйымдарындағы, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдардағы, қорқорға арналған темекідегі, қорқор қоспасындағы, тұтынудың электрондық жүйелеріндегі және оларға арналған сұйықтықтардағы никотиннің және басқа да зиянды қосындылардың, канцерогендік және мутагендік заттардың болуын зерттеуді темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекіні, қорқор қоспасын, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды өндіруші, импорттаушы өз қаражаты есебінен Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес аккредиттелген зертханаларда жүргізеді.

15. Бөлшек саудада:

1) жиырма бір жасқа дейінгі адамдарға алкогольді өнімді;

2) мейрамханаларда, барларда және дәмханаларда өткізуді қоспағанда, алкогольді өнімді: сағат 23-тен келесі күнгі 8-ге дейін;

этил спиртінің отыз пайыздан асатын көлемдік үлесі болса, сағат 21-ден келесі күнгі 12-ге дейін;

3) Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген өзге де жағдайларда өткізуге тыйым салынады.

16. Темекіге, темекі бұйымдарына демеушілік етуге және оларды жарнамалауға, алкогольді өнімді, алкогольді сусындарды имитациялайтын өнімді жарнамалауға тыйым салынады.

Темекі әкелуді, өндіруді, сатуды және таратуды жүзеге асыратын жеке және заңды тұлғалардың Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен қайырымдылық көмек көрсетуіне жол беріледі.

17. Кәмелетке толмаған адамдардың алкогольді сусындарды, темекі және темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекіні, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, сондай-ақ тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды тұтынуына тыйым салынады.

Кәмелетке толмағандардың ата-анасы мен өзге де заңды өкілдері кәмелетке толмаған адамдардың алкогольді сусындарды тұтынғаны үшін Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес әкімшілік жауаптылықта болады.

18. Алкогольді өнімді сату кезінде алкогольді өніммен сауданы жүзеге асыратын адамдар сатып алушының жиырма бір жасқа толғанына күмән туындаған жағдайда:

1) жеке басты куәландыратын құжатты көрсетуді талап етуге;

2) егер жеке басты куәландыратын құжат көрсетілмесе, алкогольді өнімді сатудан бас тартуға міндетті.

Ескерту. 110-бапқа өзгеріс енгізілді – ҚР 02.01.2021 № 399-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 29.12.2021 № 94-

VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 31.12.2021 № 100-VII (01.01.2022 бастап қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

ЖАСЫ, ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ЗАҢЫ **Мемлекеттік жастар саясаты туралы**

1-бап. Осы Заңда пайдаланылатын негізгі ұғымдар

Осы Заңда мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

1) жас маман – отыз бес жасқа толмаған, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында білім беретін оқу бағдарламаларын меңгерген және білім туралы құжатта көрсетілген мамандық бойынша үш жылдан аспайтын уақыт жұмыс істеп жүрген Қазақстан Республикасының азаматы;

2) жас отбасы – ерлі-зайыптылардың екеуі де отыз бес жасқа толмаған отбасы не баланы (балаларды) отыз бес жасқа толмаған ата-ананың біреуі тәрбиелейтін толық емес отбасы;

3) жастар – Қазақстан Республикасының он төрт жастан отыз бес жасқа дейінгі азаматтары;

4) жастарға арналған әлеуметтік инфрақұрылым – мемлекеттік жастар саясатын іске асыру үшін қажетті объектілер (үйлер, құрылыстар, ғимараттар), сондай-ақ жас азаматтардың денсаулығын сақтау, оларға білім беру, оларды тәрбиелеу, әлеуметтік қызмет көрсету, дене бітімін, рухани және имандылық тұрғысынан дамыту, олардың жұмыспен қамтылуын қамтамасыз ету және олардың қоғамдық қажеттіліктерін қанағаттандыру жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдар жүйесі;

4-1) жастарға арналған әлеуметтік көрсетілетін қызметтер – жастарды қолдауға бағытталған жобалар мен бағдарламаларды іске асырудағы ақпараттық-консультативтік көмек;

4-2) жастар еңбек жасақтары – уақытша жұмысқа орналастыруды ұйымдастыру жөніндегі іс-шаралар шеңберіндегі жастар бірлестіктері;

4-3) жастармен жұмыс жөніндегі маман – жастардың жеке адам ретінде және әлеуметтік дамуын қолдауға бағытталған іс-шараларды жүзеге асыратын, үлгілік біліктілік сипаттамаларына сәйкес келетін қажетті біліктілігі бар маман;

4-4) жұмыс істеп жүрген жастар – отыз бес жасқа толмаған, жалпы білім беретін мектептердің және (немесе) техникалық және кәсіптік және (немесе) орта білімнен кейінгі және (немесе) жоғары және (немесе) жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарының білім беретін оқу бағдарламаларын меңгерген және еңбек қызметін жүзеге асырып жүрген Қазақстан Республикасының азаматтары;

5) "Қазақстан жастары" ұлттық баяндамасы – мемлекеттік жастар саясатының іске асырылуын талдауды және оны жетілдіру жөніндегі ұсынымдарды қамтитын жыл сайынғы есеп;

5-1) Қазақстан Республикасындағы жастардың даму индексі (бұдан әрі – жастардың даму индексі) – іске асырылатын мемлекеттік жастар саясатын және мынадай негізгі: білім беру, денсаулық және саламаттылық, жұмыспен қамту және мүмкіндіктер, саяси қатысу, азаматтық қатысу, бос уақыт, қауіпсіздік бағыттары бойынша жастардың даму деңгейін талдауға арналған жиынтық индекс;

6) мемлекеттік жастар саясаты – мемлекет жүзеге асыратын және жастарды қолдау мен дамытуға бағытталған әлеуметтік-экономикалық, ұйымдастырушылық және құқықтық шаралар жүйесі;

7) мемлекеттік жастар саясаты мәселелері жөніндегі уәкілетті орган (бұдан әрі – уәкілетті орган) – мемлекеттік жастар саясаты саласында басшылықты және салааралық үйлестіруді жүзеге асыратын орталық атқарушы орган;

8) өңірлік жастар форумы – жергілікті атқарушы органдар мен жастар арасындағы өзара іс-қимылдың өңірлік деңгейін қалыптастыру мақсатында өткізілетін жастар өкілдерінің форумы;

9) республикалық жастар форумы – жастар өкілдерінің мемлекеттік органдар мен жастар арасындағы өзара іс-қимылдың жалпыұлттық деңгейін қалыптастыру мақсатында өткізілетін форумы;

10) уақытша бос жүрген жастар – жастардың уақытша жұмыс істемейтін, білім беру ұйымдарында білім алмайтын немесе кәсіптік даярлықтан, қайта даярлаудан өтпейтін, жұмыспен қамту және білім беру саласынан тыс бөлігі.

Ескерту. 1-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 06.05.2019 № 251-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.12.2022 № 168-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

2-бап. Қазақстан Республикасының мемлекеттік жастар саясаты саласындағы заңнамасы

1. Қазақстан Республикасының мемлекеттік жастар саясаты саласындағы заңнамасы Қазақстан Республикасының Конституциясына негізделеді және осы Заң мен Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік-құқықтық актілерінен тұрады.

2. Егер Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шартта осы Заңдағыдан өзгеше қағидалар белгіленсе, онда халықаралық шарттың қағидалары қолданылады.

3-бап. Мемлекеттік жастар саясатының мақсаты, міндеттері және қағидаттары

1. Мемлекеттік жастар саясатының мақсаты жастардың рухани, мәдени, білім алып, кәсіби және дене бітімінің толыққанды дамуы, шешімдер қабылдау процесіне қатысуы, ойдағыдай әлеуметтенуі және олардың әлеуетін елді одан әрі дамытуға бағыттау үшін жағдайлар жасау болып табылады.

2. Мемлекеттік жастар саясатының міндеттері:

1) жастардың құқықтары мен заңды мүдделерін қорғау;

2) жастарды елдің әлеуметтік-экономикалық және қоғамдық-саяси өміріне тарту;

3) азаматтыққа тәрбиелеу және қазақстандық патриотизм сезімін нығайту болып табылады.

3. Мемлекеттік жастар саясаты:

1) мәдени, имандылық және рухани құндылықтардың басымдығы;

2) азаматтық, жауапкершілік, еңбексүйгіштік;

3) конфессияаралық келісім мен этносаралық тағаттылық;

4) ұрпақтар сабақтастығы, отбасылық тәрбиенің басымдығы;

5) мемлекеттік жастар саясатын қалыптастыруға және іске асыруға жастардың қатысуы;

6) мемлекеттік жастар саясатын қалыптастыруға және іске асыруға ғылыми, кешенді және дәйекті көзқарас қағидаттарына негізделеді.

4-бап. Мемлекеттік жастар саясатының негізгі бағыттары

Мемлекеттік жастар саясатының негізгі бағыттары:

1) қолжетімді және сапалы білім беруді қамтамасыз ету, ғылыми-техникалық әлеуетті дамыту;

2) денсаулықты сақтау және нығайту, саламатты өмір салтын қалыптастыру;

3) жұмысқа орналасу мен жұмыспен қамту үшін жағдайлар жасау;

4) жастар арасында кәсіпкерлік қызметті дамыту үшін жағдайлар жасау;

- 5) жас отбасылар және жұмыс істеп жүрген жастар үшін қолжетімді тұрғын үй жүйесін дамыту;
- 6) жастардың құқықтық мәдениет деңгейін арттыру;
- 7) экологиялық мәдениетті қалыптастыру;
- 7-1) жастарда сыбайлас жемқорлық көріністеріне төзбеушілікті қалыптастыру;
- 8) дарынды жастарды дамытуға жәрдемдесу;
- 9) мәдени оқу-ағарту мен бос уақыт үшін жағдайларды қамтамасыз ету;
- 10) жастардың цифрлық сауаттылығын арттыру;
- 11) жастардың волонтерлік қызметін дамыту болып табылады.

Ескерту. 4-бапқа өзгеріс енгізілді - ҚР 06.05.2019 № 251-VI (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); 26.12.2022 № 168-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңдарымен.

28-бап. Жастар ұйымдары

1. Жастар ұйымы үкіметтік емес ұйым болып табылады, оның қызметі жастарды дамытуға, олардың өзін-өзі көрсетуіне, құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауға, сондай-ақ жастардың әлеуметтік, мәдени, білім алу, рухани және өзге де қажеттіліктерін қанағаттандыруға бағытталады, жастар өкілдері оның мүшелері (қатысушылары) болып табылады.

2. Жастар ұйымдары:

- 1) мемлекеттік жастар саясатының өзекті мәселелерін талқылауға;
- 2) мемлекеттік жастар саясаты саласындағы консультативтік-кеңесші органдардың қызметіне;
- 3) республикалық және өңірлік жастар форумдарының жұмысына;
- 4) жастардың өзін-өзі басқару органдарының қызметіне қатысуға құқылы.

29-бап. Жастардың волонтерлік қызметі

1. Жастардың волонтерлік қызметі жеке және заңды тұлғалардың мүдделерінде өтеусіз негізде жүзеге асырылатын ерікті, қоғамға пайдалы қызмет болып табылады.

2. Жастардың волонтерлік қызметі саяси партияларды және діни бірлестіктерді қолдауға бағытталмауға тиіс.

3. Жастардың волонтерлік қызметін қолдау шаралары "Волонтерлік қызмет туралы" Қазақстан Республикасы Заңының [17-бабына](#) сәйкес жүзеге асырылады.

Ескерту. 29-бапқа өзгеріс енгізілді – ҚР 26.12.2022 № 168-VII (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) Заңымен.

30-бап. Жастардың өзін-өзі басқаруы

1. Жастардың өзін-өзі басқаруы тұлғалық және кәсіби өсу, қоғамда ойдағыдай әлеуметтену, өзінің зияткерлік және шығармашылық әлеуетін іске асыру үшін жағдайлар жасау жөніндегі жастар қызметін ұйымдастыру нысаны болып табылады.

2. Жастардың өзін-өзі басқару органдары Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес негізгі орта, орта (жалпы орта, техникалық және кәсіптік білім беру), орта білімнен кейінгі, жоғары, жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру ұйымдарында және еңбек ұжымдарында құрылуы мүмкін.

Выдержка из, КОДЕКС РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН ОБ АДМИНИСТРАТИВНЫХ ПРАВОНАРУШЕНИЯХ

Статья 28. Лица, подлежащие административной ответственности

Административной ответственности подлежат:

- 1) физическое вменяемое лицо, достигшее к моменту окончания или пресечения административного правонарушения шестнадцатилетнего возраста;
- 2) юридическое лицо.

Статья 434. Мелкое хулиганство

1. Мелкое хулиганство, то есть нецензурная брань в общественных местах, оскорбительное приставание к физическим лицам, осквернение зданий, иных сооружений, жилых помещений, мест общего пользования, имущества на транспорте и в иных общественных местах и другие подобные действия, выражающие неуважение к окружающим, нарушающие общественный порядок и спокойствие физических лиц, –

влечет штраф в размере двадцати месячных расчетных показателей либо административный арест на срок от пяти до пятнадцати суток.

2. Действия, предусмотренные частью первой настоящей статьи, совершенные повторно в течение года после наложения административного взыскания, –

влекут административный арест на срок от пятнадцати до тридцати суток.

3. Действия, предусмотренные частью второй настоящей статьи, совершенные лицами, к которым административный арест в соответствии с частью второй статьи 50 настоящего Кодекса не применяется, –

влекут штраф в размере двадцати месячных расчетных показателей.

Сноска. Статья 434 с изменениями, внесенными законами РК от 28.12.2017 № 127-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 30.12.2019 № 300-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 03.01.2023 № 187-VII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

Статья 435. Хулиганство, совершенное несовершеннолетним

Мелкое хулиганство или хулиганство, предусмотренное частью первой статьи 293 Уголовного кодекса Республики Казахстан, совершенное несовершеннолетним в возрасте от четырнадцати до шестнадцати лет, –

влечет штраф на родителей или лиц, их заменяющих, в размере семи месячных расчетных показателей.

Статья 441. Нарушение запрета потребления табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, в местах, в которых законодательством Республики Казахстан он установлен

Сноска. Заголовок статьи 441 в редакции Закона РК от 07.07.2020 № 361-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

1. Потребление табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, в местах, в которых законодательством Республики Казахстан

установлен запрет, за исключением случая, предусмотренного частью 1-2 настоящей статьи,

влечет штраф на физических лиц в размере пятнадцати месячных расчетных показателей.

1-2. Потребление табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, на борту воздушного судна –

влечет штраф на физических лиц в размере пятидесяти месячных расчетных показателей.

2. Действие, предусмотренное частью первой настоящей статьи, совершенное повторно в течение года после наложения административного взыскания, –

влечет штраф на физических лиц в размере двадцати месячных расчетных показателей.

3. Непринятие работодателем мер к лицам, потребляющим табачные изделия, в том числе изделия с нагреваемым табаком, табак для кальяна, кальянную смесь, системы для нагрева табака, электронные системы потребления и жидкостей для них, в не определенных для этого специальных местах –

влечет штраф на должностных лиц, субъектов малого предпринимательства или некоммерческие организации в размере двадцати пяти, на субъектов среднего предпринимательства – в размере сорока, на субъектов крупного предпринимательства – в размере шестидесяти месячных расчетных показателей.

Сноска. Статья 441 с изменениями, внесенными законами РК от 06.04.2015 [№ 299-V](#) (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 10.05.2017 [№ 64-VI](#) (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 28.12.2017 [№ 127-VI](#) (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 19.04.2019 [№ 249-VI](#) (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 07.07.2020 [№ 361-VI](#) (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

Статья 442. Нахождение в ночное время несовершеннолетних в развлекательных заведениях или вне жилища без сопровождения законных представителей

Сноска. Заголовок статьи 442 в редакции Закона РК от 29.12.2014 [№ 272-V](#) (вводится в действие 01.01.2015).

1. Нахождение несовершеннолетних в развлекательных заведениях в ночное время без сопровождения законных представителей с 22 до 6 часов утра –

влечет штраф на законных представителей в размере трех месячных расчетных показателей.

2. Нахождение несовершеннолетних без сопровождения законных представителей вне жилища с 23 до 6 часов утра –

влечет предупреждение на законных представителей.

3. Действия, предусмотренные частями первой и второй настоящей статьи, совершенные повторно в течение года после наложения административного взыскания, –

влекут штраф на законных представителей в размере семи месячных расчетных показателей.

Сноска. Статья 442 с изменениями, внесенными законами РК от 29.12.2014 [№ 272-V](#) (вводится в действие 01.01.2015); от 28.12.2017 [№ 127-VI](#) (вводится в действие по истечении

десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

Статья 443. Неповиновение законному требованию лица, участвующего в обеспечении общественного порядка

1. Неповиновение законному требованию лица, участвующего в обеспечении общественного порядка, –

влечет штраф в размере пяти месячных расчетных показателей.

2. Действие (бездействие), предусмотренное частью первой настоящей статьи, совершенное повторно в течение года после наложения административного взыскания, –

влечет штраф в размере десяти месячных расчетных показателей либо административный арест до пяти суток.

Статья 444. Участие, вовлечение или допуск к азартным играм

1. Участие в азартных играх (на деньги, вещи и иные ценности) в неотведенных для этого местах, а равно принятие ставок на спортивные и иные состязания лицами, не имеющими на то специального разрешения, –

влекут штраф на физических лиц в размере двухсот месячных расчетных показателей с конфискацией игровых принадлежностей, денег, вещей и иных ценностей.

2. Вовлечение и (или) допуск граждан Республики Казахстан в возрасте до двадцати одного года в занятия азартными играми и (или) пари на деньги, вещи и иные ценности –

влекут штраф на физических лиц в размере двухсот месячных расчетных показателей.

Сноска. Статья 444 с изменениями, внесенными законами РК от 28.12.2017 № 127-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 30.12.2019 № 300-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

Выдержка из, КОДЕКС РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН О ЗДОРОВЬЕ НАРОДА И СИСТЕМЕ ЗДРАВООХРАНЕНИЯ

Статья 110. Профилактика и ограничение потребления табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, и алкоголя

1. Профилактика и ограничение потребления табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, а также алкоголя направлены на защиту здоровья населения от последствий их потребления и предупреждение возникновения зависимости, в том числе вызываемой новыми видами средств доставки никотина и потребления табака, систем для нагрева табака, электронных систем потребления, кальяна, введение возрастного ценза для лиц, имеющих право приобретать табачные изделия, формирование отношения населения к потреблению табачных изделий и алкоголя как к факторам высокого риска для жизни и здоровья, проведение согласованных действий по профилактике распространения потребления алкоголя и табачных изделий согласно международным обязательствам.

2. Запрещается продажа табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них:

1) лицам в возрасте до двадцати одного года;

- 2) лицами в возрасте до восемнадцати лет;
- 3) из открытых пачек табачного изделия или штучная продажа табачных изделий;
- 4) без непосредственного участия продавца посредством торговых автоматов, иных электронных или механических устройств;
- 5) в зданиях и на территориях организаций здравоохранения, образования, физкультурно-оздоровительных, спортивных и спортивно-технических сооружений, стадионов;
- 6) без соответствующих документов, подтверждающих качество продукции;
- 7) без нанесенного на пачку табачного изделия средства идентификации;
- 8) если пачка табачного изделия содержит менее двадцати сигарет;
- 9) без нанесенных на пачку табачного изделия, упаковку табачного изделия сведений о не менее трех вредных соединениях – системных ядах, канцерогенных и мутагенных веществах, размещаемых на пачке табачного изделия, упаковке табачного изделия;
- 10) без нанесенного на пачку табачного изделия, в том числе изделия с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, предупреждения о вреде потребления табачных изделий и никотина;
- 11) без нанесенной на пачку табачного изделия, потребительскую упаковку, в том числе изделия с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, надписи о запрете продажи лицам в возрасте до двадцати одного года и лицами в возрасте до восемнадцати лет;
- 12) на которых содержится информация, прямо или косвенно вводящая потребителя в заблуждение, в том числе такие слова как "с низким содержанием смол", "легкие", "очень легкие", "мягкие", "экстра", "ультра" либо иные словосочетания, в том числе на иностранных языках, любые термины, описания, знаки, символы или иные обозначения, создающие ложное впечатление о меньшем вреде определенных изделий и (или) способов потребления по сравнению с другими изделиями и (или) способами потребления, а также вызывающие ассоциации с пищевыми продуктами (пищевыми добавками), в том числе с фруктами, ягодами, кондитерскими изделиями;
- 13) в составе наборов с другими товарами;
- 14) с полок самообслуживания;
- 15) в помещениях торговых организаций, осуществляющих торговлю товарами детского ассортимента;
- 16) с выкладкой и открытой демонстрацией табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них. Информация о табачной продукции, в том числе изделиях с нагреваемым табаком, табаке для кальяна, кальянной смеси, системах для нагрева табака, электронных системах потребления и жидкостях для них, при осуществлении розничной торговли доводится до сведения покупателей посредством размещения перечня продаваемой продукции, текст которого выполнен буквами одинакового размера черного цвета на белом фоне размером не более 40х30 сантиметров на одно место торговли и который составлен в алфавитном порядке, с указанием цены продаваемой табачной продукции без использования каких-либо графических изображений и рисунков. Демонстрация покупателю в торговом объекте табачной продукции, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, может осуществляться по его требованию после ознакомления с перечнем продаваемой табачной продукции, электронных систем потребления и жидкостей для них;
- 17) на территориях и в помещениях (за исключением беспопыльной торговли) железнодорожных вокзалов, автовокзалов, аэропортов, морских портов, речных портов, на

станциях метрополитенов, предназначенных для оказания услуг по перевозкам пассажиров, в помещениях, предназначенных для предоставления жилищных и гостиничных услуг, услуг по временному размещению и (или) обеспечению временного проживания, бытовых услуг.

3. В местах, где осуществляется продажа табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, на видном месте должны быть размещены надпись следующего содержания: "Запрещена продажа табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, лицам в возрасте до двадцати одного года", а также предупреждение о вреде курения, утвержденное уполномоченным органом.

4. Лица, осуществляющие продажу табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, в случае возникновения сомнения в достижении покупателем двадцати одного года обязаны:

- 1) требовать предъявления документа, удостоверяющего личность;
- 2) отказать в продаже табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, в том случае, если не был предъявлен документ, удостоверяющий личность.

5. Потребление табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, запрещается:

- 1) **в помещениях и на территории организаций образования**, а также в организациях для отдыха несовершеннолетних;
- 2) в помещениях организаций здравоохранения;
- 3) в пунктах общественного питания;
- 4) в объектах культуры, музеях, библиотеках и лекториях, кинотеатрах, театрах, цирках, концертных, смотровых и выставочных залах, организациях спорта и физкультурно-оздоровительных организациях, на спортивных аренах и других сооружениях, предназначенных для массового отдыха;
- 5) в ночных клубах, на дискотеках;
- 6) в поездах местного и дальнего сообщения, на судах воздушного, морского и речного транспорта, а также в салонах городского, пригородного и междугороднего автомобильного общественного транспорта, в метро, в транспорте общего пользования, осуществляющем регулярные и нерегулярные автомобильные перевозки пассажиров и багажа, такси;
- 7) в зданиях аэропортов, железнодорожных, автомобильных и водных вокзалов, на закрытых остановках общественного транспорта;
- 8) в государственных органах и организациях;
- 9) в помещениях, являющихся рабочими местами и рабочими зонами;
- 10) в подъездах домов;
- 11) в помещениях и на территории автозаправочных станций;
- 12) на детских площадках;
- 13) в подземных переходах;
- 14) в автомобильном транспортном средстве во время нахождения в них несовершеннолетних лиц.

6. Нормы, предусмотренные подпунктами 3) и 7) пункта 5 настоящей статьи, не применяются в тех случаях, если для потребления табачных изделий, в том числе изделий с

нагреваемым табаком, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, выделены специальные оборудованные места.

7. Места, выделенные специально для потребления табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, должны быть оборудованы в соответствии с требованиями, установленными государственным органом в сфере санитарно-эпидемиологического благополучия населения.

8. Запрещаются ввоз, производство, продажа и распространение курительных табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, превышающих предельно допустимые уровни содержания никотина и смолистых веществ, определяемые государственным органом в сфере санитарно-эпидемиологического благополучия населения, а также табачных изделий, в отношении которых не установлены санитарно-эпидемиологические требования.

9. Запрещаются ввоз, производство, продажа и распространение некурительных табачных изделий.

10. Запрещаются производство, продажа и распространение товаров, имитирующих табачные изделия.

11. В местах, в том числе при входе, где запрещено потребление табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, систем для нагрева табака, электронных систем потребления и жидкостей для них, должны быть размещены знаки о запрете их потребления с указанием размера штрафа.

12. Пачка курительного табачного изделия, упаковка курительного табачного изделия должны содержать предупреждение о вреде потребления табачных изделий в соответствии с требованиями, утвержденными Техническим регламентом на табачную продукцию Евразийского экономического союза.

Потребительская упаковка табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, должна содержать предупреждение о вреде потребления табачных изделий и никотина, которое должно соответствовать следующим требованиям:

1) занимать не менее шестидесяти пяти процентов каждой большей по площади стороны пачки табачного изделия, упаковки табачного изделия, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси;

2) не должно печататься на прозрачной оберточной пленке или каком-либо другом внешнем оберточном материале;

3) выполняться в виде цветных рисунков (пиктограмм, графики) или фотоизображений, включающих текст.

Текст предупреждения о вреде потребления табачных изделий должен соответствовать требованиям Закона Республики Казахстан "О языках в Республике Казахстан".

Эскизы предупреждений о вреде потребления табачных изделий и никотина утверждаются уполномоченным органом.

Производитель, импортер должны обеспечить нанесение эскизов предупреждений на потребительскую упаковку табачной продукции в соответствии с эскизами в срок, не превышающий двенадцати месяцев со дня их утверждения.

Эскизы предупреждений наносятся на равное количество потребительских упаковок табачной продукции, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси.

13. Производитель, импортер табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, электронных систем потребления и жидкостей для них, обязаны ежегодно до 1

февраля года, следующего за отчетным периодом, представлять отчеты о результатах лабораторных исследований по предельно допустимому содержанию никотина во всех марках табака и табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, электронных систем потребления и жидкостей для них, в порядке, утвержденном уполномоченным органом.

14. Исследование содержания никотина и других вредных соединений, канцерогенных и мутагенных веществ в табачных изделиях, в том числе в изделиях с нагреваемым табаком, табаке для кальяна, кальянной смеси, электронных системах потребления и жидкостях для них, проводится производителем, импортером табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, электронных систем потребления и жидкостей для них, за счет собственных средств в лабораториях, аккредитованных в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

15. Запрещается розничная реализация:

- 1) алкогольной продукции лицам в возрасте до двадцати одного года;
- 2) алкогольной продукции, за исключением реализации в ресторанах, барах и кафе: с 23 до 8 часов следующего дня; с объемной долей этилового спирта свыше тридцати процентов с 21 до 12 часов следующего дня;
- 3) в иных случаях, предусмотренных законами Республики Казахстан.

16. Запрещаются спонсорство и реклама табака, табачных изделий, реклама алкогольной продукции, продукции, имитирующей алкогольные напитки.

Допускается оказание физическими и юридическими лицами, осуществляющими ввоз, производство, продажу и распространение табака, благотворительной помощи в порядке, установленном законодательством Республики Казахстан.

17. Запрещается употребление алкогольных напитков, табака и табачных изделий, в том числе изделий с нагреваемым табаком, табака для кальяна, кальянной смеси, систем для нагрева табака, а также электронных систем потребления и жидкостей для них, несовершеннолетними лицами.

Родители и иные законные представители несовершеннолетних несут административную ответственность за употребление несовершеннолетними лицами алкогольных напитков в соответствии с законами Республики Казахстан.

18. При продаже алкогольной продукции лица, осуществляющие торговлю алкогольной продукцией, в случае возникновения сомнения в достижении покупателем двадцати одного года обязаны:

- 1) требовать предъявления документа, удостоверяющего личность;
- 2) отказывать в продаже алкогольной продукции, в том случае, если не был предъявлен документ, удостоверяющий личность.

Сноска. Статья 110 с изменениями, внесенными законами РК от 02.01.2021 № 399-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 29.12.2021 № 94-VII (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); от 31.12.2021 № 100 (вводится в действие с 01.01.2022) .

Статья 1. Основные понятия, используемые в настоящем Законе

В настоящем Законе используются следующие основные понятия:

- 1) молодой специалист - гражданин Республики Казахстан, не достигший возраста тридцати пяти лет, освоивший образовательные учебные программы в организациях технического и профессионального, послесреднего, высшего и послевузовского образования и работающий не более трех лет по специальности, указанной в документе об образовании;

2) молодая семья - семья, в которой оба супруга не достигли возраста тридцати пяти лет, либо неполная семья, в которой ребенка (детей) воспитывает один из родителей, не достигший возраста тридцати пяти лет;

3) молодежь - граждане Республики Казахстан от четырнадцати до тридцати пяти лет;

4) социальная инфраструктура для молодежи - система необходимых для реализации государственной молодежной политики объектов (зданий, строений, сооружений), а также организаций, которые осуществляют деятельность по охране здоровья, образованию, воспитанию, социальному обслуживанию, физическому, духовному и нравственному развитию молодых граждан, обеспечению их занятости и удовлетворению их общественных потребностей;

4-1) социальные услуги для молодежи – информационно-консультативная помощь в реализации проектов и программ, направленных на поддержку молодежи;

4-2) молодежные трудовые отряды – объединения молодежи в рамках мероприятий по организации временного трудоустройства;

4-3) специалист по работе с молодежью – специалист, осуществляющий мероприятия, направленные на поддержку личностного и социального развития молодежи, имеющий необходимую квалификацию, соответствующую типовым квалификационным характеристикам;

4-4) работающая молодежь – граждане Республики Казахстан, не достигшие возраста тридцати пяти лет, освоившие образовательные учебные программы общеобразовательных школ и (или) организаций технического и профессионального и (или) послесреднего, и (или) высшего, и (или) послевузовского образования и осуществляющие трудовую деятельность;

5) национальный доклад "Молодежь Казахстана" - ежегодный отчет, содержащий анализ реализации государственной молодежной политики и рекомендации по ее совершенствованию;

5-1) индекс развития молодежи в Республике Казахстан (далее – индекс развития молодежи) – сводный индекс для анализа реализуемой государственной молодежной политики и уровня развития молодежи по основным направлениям: образование, здоровье и благополучие, занятость и возможности, политическое участие, гражданское участие, досуг, безопасность;

6) государственная молодежная политика - система социально-экономических, организационных и правовых мер, осуществляемых государством и направленных на поддержку и развитие молодежи;

7) уполномоченный орган по вопросам государственной молодежной политики (далее - уполномоченный орган) - центральный исполнительный орган, осуществляющий руководство и межотраслевую координацию в сфере государственной молодежной политики;

8) региональный форум молодежи - форум представителей молодежи, проводимый в целях формирования регионального уровня взаимодействия между местными исполнительными органами и молодежью;

9) республиканский форум молодежи - форум представителей молодежи, проводимый в целях формирования общенационального уровня взаимодействия между государственными органами и молодежью.

10) временно неустроенная молодежь – часть молодежи вне сферы занятости и образования, которая временно не работает, не обучается в организациях образования или не проходит профессиональную подготовку, переподготовку.

Сноска. Статья 1 с изменением, внесенным Законом РК от 06.05.2019 № 251-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования); с изменениями, внесенными Законом РК от 26.12.2022 № 168-VII (вводится в

действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

Статья 2. Законодательство Республики Казахстан в сфере государственной молодежной политики

1. Законодательство Республики Казахстан в сфере государственной молодежной политики основывается на Конституции Республики Казахстан и состоит из настоящего Закона и иных нормативных правовых актов Республики Казахстан.

2. Если международным договором, ратифицированным Республикой Казахстан, установлены иные правила, чем те, которые содержатся в настоящем Законе, то применяются правила международного договора.

Статья 3. Цель, задачи и принципы государственной молодежной политики

1. Целью государственной молодежной политики является создание условий для полноценного духовного, культурного, образовательного, профессионального и физического развития молодежи, участия в процессе принятия решений, успешной социализации и направления ее потенциала на дальнейшее развитие страны.

2. Задачами государственной молодежной политики являются:

- 1) защита прав и законных интересов молодежи;
- 2) вовлечение молодежи в социально-экономическую и общественно-политическую жизнь страны;
- 3) воспитание гражданственности и укрепление чувства казахстанского патриотизма.

3. Государственная молодежная политика основывается на принципах:

- 1) приоритета культурных, нравственных и духовных ценностей;
- 2) гражданственности, ответственности, трудолюбия;
- 3) межконфессионального согласия и межэтнической толерантности;
- 4) преемственности поколений, приоритета семейного воспитания;
- 5) участия молодежи в формировании и реализации государственной молодежной политики;
- 6) научного, комплексного и последовательного подхода в формировании и реализации государственной молодежной политики.

Статья 4. Основные направления государственной молодежной политики

Основными направлениями государственной молодежной политики являются:

- 1) обеспечение доступного и качественного образования, развитие научно-технического потенциала;
- 2) сохранение и укрепление здоровья, формирование здорового образа жизни;
- 3) создание условий для трудоустройства и занятости;
- 4) создание условий для развития предпринимательской деятельности среди молодежи;
- 5) развитие системы доступного жилья для молодых семей и работающей молодежи;
- 6) повышение уровня правовой культуры молодежи;
- 7) формирование экологической культуры;
- 7-1) формирование у молодежи нетерпимости к проявлениям коррупции;
- 8) содействие развитию талантливой молодежи;
- 9) обеспечение условий для культурного просвещения и досуга.
- 10) повышение цифровой грамотности молодежи;
- 11) развитие волонтерской деятельности молодежи.

Сноска. Статья 4 с изменениями, внесенными законами РК от 06.05.2019 № 251-VI (вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого

официального опубликования); от 26.12.2022 № 168-VII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

Статья 28. Молодежные организации

1. Молодежная организация является неправительственной организацией, деятельность которой направлена на развитие, самореализацию, защиту прав и законных интересов молодежи, а также удовлетворение социальных, культурных, образовательных, духовных и иных потребностей молодежи, членами (участниками) которой являются представители молодежи.

2. Молодежные организации вправе принимать участие в:

- 1) обсуждении актуальных вопросов государственной молодежной политики;
- 2) деятельности консультативно-совещательных органов в сфере государственной молодежной политики;
- 3) работе республиканского и регионального форумов молодежи;
- 4) деятельности органов молодежного самоуправления.

Статья 29. Волонтерская деятельность молодежи

1. Волонтерской деятельностью молодежи является добровольная общественно полезная деятельность, осуществляемая на безвозмездной основе в интересах физических и юридических лиц.

2. Волонтерская деятельность молодежи не может быть направлена на поддержку политических партий и религиозных объединений.

3. Меры поддержки волонтерской деятельности молодежи осуществляются в соответствии со статьей 17 Закона Республики Казахстан "О волонтерской деятельности".

Сноска. Статья 29 с изменением, внесенным Законом РК от 26.12.2022 № 168-VII (вводится в действие по истечении шестидесяти календарных дней после дня его первого официального опубликования).

Статья 30. Молодежное самоуправление

1. Молодежное самоуправление является формой организации деятельности молодежи по созданию условий для личностного и профессионального роста, успешной социализации в обществе, реализации ее интеллектуального и творческого потенциала.

2. Органы молодежного самоуправления могут создаваться в организациях основного среднего, среднего (общего среднего, технического и профессионального образования), послесреднего, высшего, послевузовского образования и трудовых коллективах в соответствии с законодательством Республики Казахстан.